

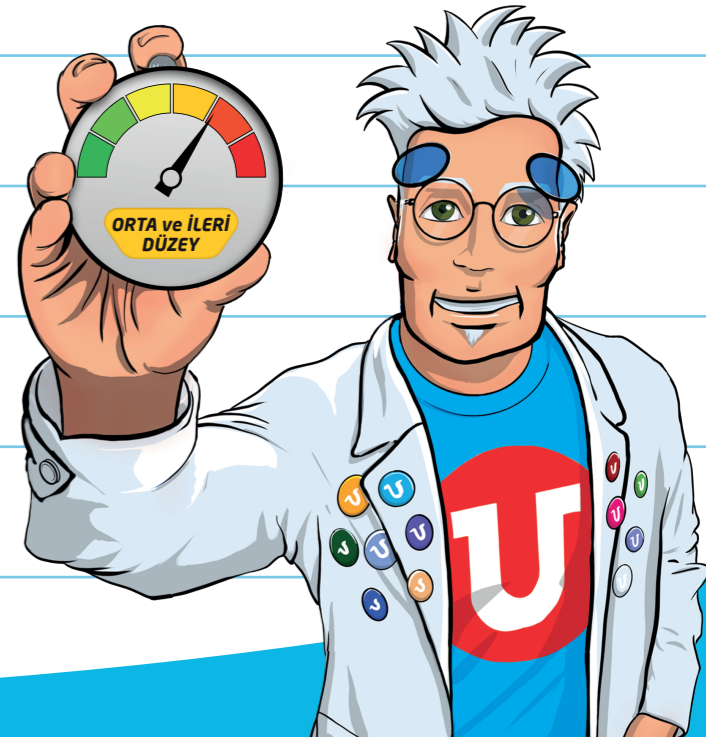
TYT Orta ve İleri Düzey Türkçe Soru Bankası

Paragraf - Yapı

(Paragraf Oluşturma - Yer Değiştirme)

FATMA GÜL ÖRS

PARAGRAF OLUŞTURMA - PARAGRAFTAKİ CÜMLELERİN YERİNİ DEĞİŞTİRME

PARAGRAF OLUŞTURMA

- Bu tip sorularda paragrafı oluŐturan cümler karıŐık olarak verilerek paragrafın oluŐturulması istenir.

★ *Dikkat edilmesi gereken noktalar ařađıda verildiđi gibidir:*

★ *Öncelikle numaralı cümlelerin tamamı dikkatle okunmalıdır.*

- *Paragrafın ilk cümlesi bulunmalıdır. İlk cümle genellikle genel bir yargı içerir, “çünkü, ama, ancak, bu yüzden, bu şekilde” gibi kendinden önce bir cümle olduğunu düşündürecek bağlantı ifadeleri içermez. Yani cümle içinde kendinden önceki cümleyle bağlantılı olduğunu gösteren ifadeler içermez.*
- *Cümleler arasındaki neden-sonuç ilişkisi gözetilerek cümleler birbirine bağlanır.*
- *Paragrafın ilk cümlesi bulunduğundan anlam ve dil bağlantıları göz önünde bulundurulduktan sonra diğer cümleler peş peşe sıralanır.*
- *Paragrafta bir olay anlatılıyorsa (özellikle öyküleyici anlatımla veya tarihî bilgi verilen metinler) paragraftaki olayların oluş sırasına dikkat edilir.*

SORU

- I. Bir yüzbaşı olan babasının emekli olmasıyla İzmir'e yerleşirler ancak Yunanlıların İzmir'i işgaliyle hayatları altüst olur.
- II. Bu yıllarda babasının emekli maaşı ödenmez, annesinin daha öncesinde baş gösteren ruhsal rahatsızlıklarıyla anne babası arasında şiddetli geçimsizlik başlar.
- III. Sabahattin Ali'nin Gümölcine'de başlayan yaşam öyküsü, ilkokul çağında ailesiyle Çanakkale'ye gidişiyle devam eder.
- IV. Ailenin geçim sıkıntısı tüm bunlara tuz biber olur ve Sabahattin Ali ailesine destek olmak için boynuna astığı bir işporta tablasında kent pazarlarında makara, iplik satmaya başlar.
- V. Dört yıl kaldıkları bu şehirde, Çanakkale Savaşı'nı bir çocuk olarak tüm dehşetiyle yaşar.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

SORU

- I. Gezegenler arasındaki bölgede hiçbir şey olmadığından orada herhangi bir koku algılamak mümkün değildir.
- II. Koku, beynin burundaki kimyasal reseptörlerin oluşturduğu bilgiyi işlemeyle hissedilir.
- III. Ancak Güneş sisteminin bazı bölgelerinde farklı kokular olabilir.
- IV. Jeolojik yönden aktif bir yer olan Güneş sistemindeki yüzlerce yanardağ kükürtdioksit püskürtür, bu da çürümüş yumurta kokusuna neden olur.
- V. Bu yüzden, uzayın nasıl koktuğunu öğrenebilmemiz, uzayda ne tür kimyasal maddeler olduğunu bilmemizle mümkündür.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAF OLUŞTURMA

- Bu tip sorularda, bir paragrafı oluŐturan ve numaralar olarak verilen cümlelerde iki cümle olması gereken yerde değildir. Ancak bu iki cümle yer deđiŐtirirse paragraf kendi iÇinde anlam bütünlüğüne kavuŐacaktır.
- ★ **Dikkat edilmesi gereken noktalar aŐađıda verildiđi Őekildedir:**
- Paragrafın ilk – giriş, baŐlangıŐ – cümlesini bulmak gerekir. Paragrafın giriş cümlesi biçim bakımından bağımsızdır, anlam olarak kendinden önceki bir cümle- nin varlığını sezdirmez. Bu gerekçeyle giriş cümlesi olamayacak cümlelerin verildiği seŐenekler doğrudan elenir.
- Sonra paragrafın iŐeriđi göz önünde bulundurulup düşünce- nin akıŐına, zamanın akıŐına, olayların akıŐına, köprü görevindeki sözcük ve sözlere, bağlayıcı ögelere dikkat edilerek paragraf oluŐturulur.

SORU

- I. MÖ 1150 yılından kalma eski Mısır belgesi olan Ebers Papirüsü dünyanın en eski tıp belgelerinden biridir.
- II. İçindeki reçetelerden bazıları yaraya küflenmiş ekme koymak, yarayı söğüt kabuğuyla kapamak, kesikleri et ve balla tedavi etmekten söz ediyor.
- III. Her ne kadar eski Mısırlılar mikroplardan haberdar olmasa da bu papirüste enfeksiyonları engellemek ve durdurmak için yapılması gerekenler yazıyor.
- IV. Alpler'de bulunan, MÖ 3300 yılından kalma Ötzi Adam, yanında antibiyotik etkisi olan, ilk yardım kiti olarak kullanacağı huş mantarı taşıyordu.
- V. Doğanın iyileştirici etkisini fark edenler yalnızca eski Mısırlılar değildi elbette.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için aşağıdakilerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

SORU

- I. Kedilerin ayakları üstünde yere inebilme kabiliyetleri bilim insanlarını ta 19. yüzyılın başlarında şaşırtmaya başlamıştır.
- II. Ancak 1894 yılında Etienne- Jules Marey adlı bir Fransız bilim insanı bunun böyle olmadığını keşfetmiştir.
- III. Başlangıçta, kedilerin düşme sırasında kendilerini iterek bunu başardıkları düşünülmüştür.
- IV. Marey, özel bir kamera kullanarak bir kedinin düşüş anını fotoğraflamıştır.
- V. Bir saniyede çektiği 60 fotoğrafı incelediğinde de kedilerin ayakları üstüne nasıl indiğini görebilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için aşağıdakilerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II

B) II ve III

C) II ve IV

D) III ve V

E) IV ve V